

Mitä tupakkalaista jäi puuttumaan Savuton Suomi 2030 –verkoston näkökulmasta?

13.11.2025

Professori Kari Reijula
Savuton Suomi 2030 –verkoston puheenjohtaja

Tupakkalakiin tarvittavat muutokset

Tupakka- ja nikotiinituotteiden ostoikärajan nostaminen

- Nikotiini on erityisen haitallista lapsille ja nuorille, koska nikotiini aiheuttaa muutoksia varsinkin aivojen ja keuhkojen rakenteessa ja toiminnassa näiden elinten kehityksen aikana.
- Kokeilujen siirtyessä myöhemmälle iälle säännöllisen käytön riski ja nikotiiniriippuvuuden todennäköisyys pienenevät.
- Korkeampi ostoikäraja vähentää alaikäisten mahdollisuuksia hankkia nikotiinituotteita.

Tupakka- ja nikotiinituotteiden ostoikäraja on nostettava 20 ikävuoteen.

Asuntoyhteisöjen tupakointikielto

- Tupakansavu on yleisimpiä syöpävaarallisia aineita, eikä sille altistumiselle ole turvarajaa.
- Oikeus terveyteen ja terveelliseen ympäristöön on perusoikeus.
- Suoja tupakansavulle altistumiselle on tärkeää myös tupakkalain tavoitteen näkökulmasta.

Asuntoyhteisöissä tulee parantaa asukkaiden suojaa tupakansavulta. Asuntoyhteisöjen tupakointikielto tulee saada tupakkalakiin.

Nikotiinipussien korkeinta sallittua nikotiinimäärää on alennettava

- Nikotiini on voimakasta riippuvuutta aiheuttava myrkky. Nikotiiniriippuvuus on vakava sairaus, joka vaatii usein pitkäaikaista hoitoa ja seurantaa.
- Nikotiinipusseissa nikotiinin maksimimäärä on 16,6 mg/g
 - määrä on korkea verrattuna tupakkalaissa määriteltyihin tupakka- ja nikotiinituotteisiin
 - THL on ehdottanut rajaksi 8 mg/g ja Myrkytystietokeskus 4–8 mg/g
- Nikotiini imeytyy nikotiinipusseista paremmin ja aikaansaa korkeamman huippupitoisuuden veressä kuin nuuska.
- Eduskunta edellytti, että valtioneuvosto seuraa Pohjoismaiden ja naapurimaiden sääntelyä nikotiinipitoisuuden, ikärajojen sekä makuaine- tai lisääainerajoitusten osalta ja ryhtyy tarvittaessa pikaisesti toimenpiteisiin sääntelyn yhdenmukaistamiseksi.

Nikotiinipitoisuuden raja on liian korkea ja kannatamme tason laskemista matalammaksi.

Savuttomat ja aerosolivapaat terassit

- EU:n komission suositukset savuttomista ja aerosolittomista ympäristöistä: kehoitetaan kieltämään tupakointi ja uusien tuotteiden kuten sähkösavukkeiden ja kuumennettavien tupakkatuotteiden käyttö mm. kahviloiden, baarien ja ravintoloiden ulkoterasseilla.
- Kielletty jo mm. Ruotsissa ja Espanjassa.
- Suomessa tupakointi on pääsääntöisesti mahdollista terasseilla, tupakansavu ei saa kulkeutua esim. ravintolan sisätiloihin.

Tupakansavulle altistumiselle ei ole turvallista rajaa, joten tupakoinnin kieltäminen kahviloiden, baarien ja ravintoloiden terasseilla olisi perusteltua.

Tupakkayhtiöiden vaikutusvallan rajoittaminen ja kansallinen ohjeistus

- **WHO:n tupakkapuitesopimus artikla 5.3:** Julkisen hallinnon on suojeltava kansanterveyttä ja sitä tukevaa tupakkapolitiikkaa tupakkateollisuuden vaikuttamispyrkimyksiltä. Kaiken toiminnan ja kanssakäymisen tupakkateollisuuden kanssa on oltava rajoitettua, vastuunalaista ja läpinäkyvää.
- Kansanterveyspolitiikkaa ja siihen liittyvää päätöksentekoa tulee suojella myös tupakkateollisuuden etuja ajavien organisaatioiden tai henkilöiden toimilta.

Tarvitaan kansallinen ohjeistus tupakkapuitesopimuksen artiklan 5.3. velvoitteista ja sen kirjaaminen tupakkalakiin.

Tunnusomaisten tuoksujen ja makujen kieltö kaikkiin tupakka- ja nikotiinituotteisiin

- Nikotiinipusseissa makuaineiden tarkoitus on houkutella nuoret niiden käyttäjiksi.
- Makuaineet esim. mentoli voimistaa nikotiinin vaikutuksia ja voi lisätä riippuvuutta.
- EU:n tupakkatuotedirektiivi kieltää tunnusomaiset tuoksut ja maut (myös mentoli ja minttu) savukkeista ja kääretupakasta.

Kaikkia tupakka- ja nikotiinituotteita on säädeltävä yhdenmukaisesti: sallittu maku olisi vain tupakan oma maku.

Lisäaineiden kieltö

- Nikotiinipusseissa on nikotiinin imeytymistä tehostavia lisäaineita eikä nikotiinipitoisuudesta voi päätellä, paljonko tuotteesta imeytyy nikotiinia.

tupakaton & nikotiiniton

Nuorten suojelu nikotiiniriippuvuudelta vaatii lisäaineiden kieltämistä uusista nikotiinituotteista.

Tupakka- ja nikotiinituotteiden valvontamaksujen korottaminen

- Tuotteiden saatavuus vaikuttaa kulutukseen ja käytön yleistymiseen.
- Vuosittaisilla valvontamaksuilla voidaan vaikuttaa vähittäismyyntipaikkojen määrään.
- Nykyisin valvontamaksu on 500 € / myyntipiste, se voidaan periä korkeintaan kaksinkertaisena, jos myynnissä useampia tupakka- ja nikotiinituotteita.
- STM:n tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän ehdotus 2023: valvontamaksua tulisi korottaa 800 € / myyntipiste ja se voitaisiin periä enintään kaksinkertaisena jos useampia tuotteita on myynnissä.

tupakaton & nikotiiniton

Valvontamaksun korotus pitäisi saada mukaan tupakkalakiin.

Tupakkalakia tukevat muut toimenpiteet

Tupakkavero (tupakkaverolaki)

- Verotus on yksi kustannusvaikuttavimmista keinoista vähentää käyttöä, ehkäistä nikotiinituotteiden käytön aloitusta ja pienentää yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia.
- Verotuksen tulee kattaa kaikki tuotteet, joilla on merkittävä terveyshaitta ja jotka voivat toimia korvaavina tuotteina.

Tupakka- ja nikotiinituotteiden siivoamiskustannukset

- EU:n kertakäyttömuovidirektiivi (Single-Use Plastics Directive, 2019/904/EU) rajoittaa muovituotteiden kulutusta ja vähentää roskaantumista (savukkeiden filterit).
- Suomessa voimaan 2023 osana jätelain uudistusta.
- Direktiivi velvoittaa tupakkatuotteiden valmistajia ja maahantuojia vastaamaan mm. tupakantumpeista aiheutuvien jätteiden keräämis- ja hävittämiskustannuksista. (Laajennetaan koskemaan nikotiinipusseja vuoden 2027 alusta.)

tupakaton & nikotiiniton

Kiitos

